

ואמנם כבר ביארנו כי בערבית שבת מזדווגים יעקב ורחל, א"כ נמצא כי בג' אמצעיות דז"א ששם הם ג' תחתונות ג"כ, ושם עלתה הנוקבא, ואז גם יעקב יוצא עמה כנודע, כג' יעקב ורחל כחדא נפקו מן החזה דז"א ולמטה ושם הם עומדים כליל שבת. ונלע"ד ששמעתי כי בתחילה עומדים יעקב ורחל מתפשטים בנה"י הראשונים של ז"א שנשארו עתה חלל כנ"ל וגם היו עולים ומתפשטים כנגד ג' אמצעיות דז"א אשר שם עומדים ג"כ ג' תחתונות. ונמצא עתה כי אורך יעקב ורחל הוא כאורך ועיר ממש, כי הלא הו"א אין בו רק ג' אמצעיות וג' ראשונות כי הג' תחתונות עלו באמצעיות, וכן יעקב ורחל ארכן ג' אמצעיות וג' תחתונות, ונמצא כי הם עומדים בג' אמצעיות דז"א אשר שם ג"כ עמהם ג' תחתונות, ואז עודפים רגלי יעקב ורחל יותר למטה עד ראש הבריאה באותם נה"י ראשונים דז"א. **ואמנם** (א) אפשר ששמעתי באופן אחר, כי יעקב ורחל שניהם לתתא בנה"י דז"א הראשונים ואח"כ כשעולים למעלה בערבית שבת ועולים כנגד האמצעיות דז"א ששם הם האחרונות ג"כ כנ"ל, ואז עולים שם יעקב ורחל ונשארו מקום פנוי וחלל מקום השלשה תחתונות, ואז עולים שם ג' ראשונות דבריאה, וכן עד"ז עד סוף העולמות, עד שנמצאים ג' תחתונות דעשיה מקום פנוי וחלל לגמרי, וזהו סוד תחום שבת כמבואר אצלינו במקום אחר ושם הוא מקום פנוי. וכבר ידעת כי הקליפות כולם הם למטה מי"ם דעשיה ונדבקים שם ברגלי העשיה, ועתה שעולים רגלי העשיה שהם שלשה תחתונות דעשיה עולים לג' אמצעיות אז הקליפות אינם עולות עמהם ונשארים במקומם ונשארו מקום נה"י דעשיה אשר עלו בג' אמצעיות

ונשארו מקום פנוי וחלל, ומקום החלל הזה מפסיק בין הקדושה לקליפה, ומקום זה נקרא תחום שבת, כי הלא העיר עצמה היא סוד מקום הקדושה שהיא ג' אמצעיות דעשיה אשר עתה הם נה"י דעשיה, ואח"כ יש תחום שבת חוץ לעיר הזאת ובאותו התחום יכול האדם לילך בשבת לפי שהוא מקום פנוי ואין שם קליפות רק שאין בו קדושה. אך חוץ לתחום הוא מקום הקליפות, וא"כ אם רגלי האדם יוצאים חוץ לתחום גורמים שגם אדם דעשיה הרגלים שלו שהם ג' תחתונות שבו שירדו חוץ לתחום ויכנסו תוך הקליפות.

וזהו סוד אם תשיב משבת רגליך (ב), פי' הרגלים העליונים תשיבם ותחזירם למעלה כי אין השבת רק במקום שיצאו ממנו תחילה. וכן הוא כאן, כי תחילה בעת האצילות נתפשטו נה"י דעשיה וירדו מג' אמצעיות למטה, כי הלא קודם שירדו במקומם הוכרחו שיעברו באמצעיות ואח"כ ירדו במקומם, ועתה הם חוזרים ושבים למעלה במקום הג' אמצעיות, וזהו סוד אם תשיב משבת רגליך שהיא השבת הרגלים למעלה. ובוה יתיישב מ"ש אם תשיב, שהי"ל אם תמנע משבת רגליך, שהוא השבת הרגלים, אך רמז אל הנו". גם הסוד הוא מה שהודעתך כי נה"י לבר מגופא אינן כי השש קצוות שהוא אורך הועיר מתחילה נתעלו עתה בהעשותו פרצוף, וג' חג"ת שלו נעשו חב"ד א, ונה"י שלו נעשו חג"ת, ונשארו בלא נה"י עד שהוצרכה בינה אימא עילאה להתפשט בו ולעשות בו נה"י חדשים ממש, ולזה שיך בזה השבת, כי מקום נה"י האמיתיים הראשונים הוא מקום שלשה האמצעיות.

[ענין השבת הרגלים]

ונבאר (ג) יותר ענין השבת הרגלים ובו יתבאר לך חידוש וכלל אחד בסוד הכללות העליית העולמות אלו באלו. והוא שלא תחשוב כי כשאנו אומרים שז"א עולה במקום אבא ואימא או הנוקבא עולה במקום ז"א או שלשה

ראשונות בג' אחרונות דאצילות וכיוצא בזה, אל תטעה לומר כי העליון נשאר שם במקומו וגם התחתון עולה שם, כי אי אפשר, כי הרי נודע שארז"ל (ד) כי הקב"ה מקומו של עולם וכמו שנתבאר בוהר (ה), והוא ממה שאנו צריכים

א. נ"א: כח"ב.

(א) בפרי עץ חיים שער השבת פרק י' דף צ"ו סע"א. מ"ב בשער הכוונות דף ס"ז סע"ד בד"ה והנה וכו' ונלע"ד. (ב) ישעיה נ"ח י"ג. (ג) בפרי עץ חיים שם דף צ"ו אמצע ע"ב. מ"ב בשער הכוונות דף ס"ח ע"א דרוש ג'. (ד) בראשית רבה ס"ח ט'. (ה) רע"מ פנחס דף רמ"ב סע"א.

לאֱלֹהִים וכו' (א), ולכן בימי החול יורדים העולמות ומתלבשים למטה ממדרגתם כדי לרדת ולסייע לברור הו' מלכים, וזהו סוד היות ה' תחתונות דאצילות יורדות ומתלבשים בו' ימי המעשה כדי לברר כל זה. אמנם אין כח אלא בו' לבדו שהוא דכורא, ולכן הם ו' ימי החול לבד כי ו' קצוות דו"א הם הבוררים כל ימי השבוע, אך ביום השביעי שהוא יום השבת כנגד המלכות או אין כח במלכות לברר, ולכן אדרבה ע"י כח מה שנתקן בימי השבוע היא עולה ביום שבת שהוא כנגדה והיא מתחברת עם ז"א ואז מוציאים נשמות חדשות. ובה יתורץ כי איך אפשר שיום שבת שאין יום מקודש כמוהו הוא כנגד המלכות התחתונה ושאר ו' ימי המעשה שהם חול גמור, כי אדרבה כל מי שהוא יותר עליון אינו מפחד לירד למטה ממקומו משא"כ במלכות ודי למבין. ואמנם ביום השבת אז הוא כנגד מלכות כנ"ל ואינה יכולה לברר מן הו' מלכים, ולכן אז כל הו' קצוות עליונות שנתלבשו בששת ימי החול חוזרים להתעלות במקומם הראשון, כי כשהם למטה אז הם מבררים ממה שיש למטה, אך להיותם למעלה במקומם אז אין שם מה לברר רק הם מזדווגים שם ומוציאים נשמות חדשות ממש. וזהו סוד קדושת השבת ומעם הוזהר לת"ח כשבת כי אז הם נשמות השבת חדשות ממקום העליון ולא ממקום הברור.

ואמנם עליית העולמות ביום השבת אינו ממש עלייה, כי הלא ביארנו כי בהיותם במקומם מספיק להמשיך נשמות חדשות, אך כשבאים לברר או יורדים למטה ממדרגתם ומתלבשים למטה בימי החול, ונמצא א"כ כי מקומם האמיתי הוא מה שעולים עתה בשבת, אך מה שבימי החול אין מקומם אלא למטה ממדרגתם וירדו שם כדי לברר הו' מלכים. וכל זה תבין ממה שביארנו בדרוש אדם הראשון איך היה תחילה יותר מעולה ממה שהוא עתה ממטרון, וע"ש כי בזה תבין איך בעת האצילות היו העולמות באופן שהם נעשים עתה ביום השבת, נמצא כי בימי החול יורדים למטה כדי לברר וביום השבת אנו מעלים אותם למקומם כדי להציא נשמות חדשות. וזה הוא מעם איסור כל המלאכות בשבת, ואפילו אוכל נפש גם הם אסורות, כי אין שום ברור בשבת והכל הוא חדש. וזהו סוד שיר חדש בשבת כמ"ש שירו לי"י שיר חדש (ב) שאנו

א. ז"א: הם. ב. ז"א: הם.

אומרים בשבת, וזה מוכן. ואפילו ענין הברור נאסר בשבת, וזהו המעם שאין מבררים אוכל מפסולת בשבת, כי אין בשבת ברור פסולת שהוא הו' מלכים כי הכל הוא אוכל גמור נשמות חדשות בלתי פסולת. וכאשר האדם עושה מלאכה בשבת או בורר, הוא גורם להוריד כחות העליונים למטה כמו בחול, ואז יש יכולת לחיצונים להדבק בהם ונקראים החיצונים עלמא דמותא, ולכן נאמר מחלליה מות יומת (א).

וזה תבין ממה שביארנו בסוד תחום שבת כי בחול הקדושה סמוכה אל החיצונים ובשבת יש אלפים אמה תחום שבת ביניהם ואינם נדבקים החיצונים בקדושה, וא"כ העושה מלאכה בשבת גורם ירידת הקדושה אל החיצונים ולכן חייב מיתה. וזהו סוד ג"כ איסור ההליכה מחוץ לתחום, כי סוד התחום הוא אלפים אמה שהם סוד נה"י דעשיה שעלו במקום חג"ת דעשיה, ונמצא מקום נה"י דעשיה חלל, ובאותו חלל אין הקליפות אשר הם למטה מעשיה יכולות לעלות עד שם רק נשאר המקום חלל ושם יכולים בני אדם לילך, אך חוץ מן התחום הזה אם יצא אדם שם גורם לאדם העליון שיצא ג"כ חוץ לתחום וירד בקליפות, והנה רגלי האדם ההולכים ויוצאים חוץ לתחום שהם סוד נה"י דעשיה היוצאים ממטה מהעשיה במקום הקליפות וזהו איסור תחומין בשבת. והנה ביום טוב אין העולמות עולים כ"כ כמו בשבת ולכן הותרו המלאכות של אוכל נפש, ובחול המועד הותרו של דבר האבד.

אמנם בשביעית שהעליה היא יותר קטנה מכולם לכן הוא חול גמור ואין איסור אלא במלאכות הנוגעות לקרקע שהם חרישה וזריעה וכו'. והענין מבואר ממה שאמרנו כי בשביעית לא יש שום עלייה כלל ממלכות דאצילות ולמעלה, נמצא כי אין שביתה והנאה בשביעית רק אל המלכות לבדה הנקראת ארץ, ולכן לא נאסרו אלא מלאכות הארץ, אך שאר המלאכות השייכות מן המלכות ולמעלה הם מותרות. ונבאר עתה ענין המלאכות האלו הצריכות לארץ, והנה הם זריעה וקצירה ודוגמתם. ואמנם כל ענין מלאכות אלו שנוגעות אל הארץ וענינם הם העלאת מ"ן, ושאר המלאכות אשר נוגעות בדכורא הם הורדת מיין דכורין וכיוצא בזה, וביארנו כי כל המלאכות הם להעלות הו' מלכים ולמתקם כנ"ל.

(א) תהלים ס"ח ל"ה. (ב) שם צ"ו א'. (ג) שמות ל"א י"ד.